

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947

Prin articolele 1 și 2 din Tratatul de pace între România și Puterile Aliate și Asociate s-au stabilit noile frontiere ale României indicate în harta anexată acestuia. Astfel, teritoriile Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, au fost desprinse din teritoriul României și incluse în teritoriul fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, una din puterile aliate și asociate, semnatare ale tratatului.

De altfel, o mare parte din cetățenii români din aceste teritorii au fost constrânși a le părăsi încă din anul 1940, când României i s-a impus să cedeze teritoriul dintre Prut și Nistru, iar o altă parte a populației s-a stabilit pe teritoriul actual al României în anul 1944, ca urmare a ordinelor de evacuare generală.

Toți acești cetățeni români, în afară de suferințele și vitregiile suportate, au fost obligați să lase în teritoriile ocupate toate bunurile, proprietatea lor, pentru care, până în prezent, nu au primit nici un fel de despăgubiri sau compensații.

În legătură cu aceasta, articolul 27 din Tratatul de pace între România și Puterile Aliate și Asociate prevede la alineatul 1 : *„Fiecare din Puterile Aliate și Asociate va avea dreptul de a sechestra, reține, reține, lichida sau de a întreprinde orice altă acțiune în legătură cu toate bunurile, drepturile și interesele care, la dat intrării în vigoare a Tratatului (...), se regăsesc pe teritoriul ei și care aparțin României sau unor cetățeni români...”*.

Alineatul 3 al aceluiași articol 27 stabilește faptul că:
„Guvernul român se obligă să despăgubească pe cetățenii români pentru bunurile luate în virtutea acestui articol și nerestituite.”

Având în vedere aceste dispoziții ale Tratatului, precum și actualele prevederi constituționale, potrivit cărora statul român are obligația de a apăra drepturile și libertățile tuturor cetățenilor săi, este necesară și îndreptățită măsura reparatorie de a se restitui în natură ori de a se acorda despăgubiri sau compensații cetățenilor români stabiliți pe teritoriul României, pentru bunurile proprietatea acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord sau Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și aplicării Tratatului de pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, asemenea celorlalți cetățeni români care au beneficiat de legile privind retrocedarea bunurilor sau acordarea de despăgubiri și compensații.

Pentru celeritatea aplicării prevederilor legii, rezolvarea solicitărilor beneficiarilor legii se face de către comisiile deja constituite, în 37 de județe, pentru aplicarea Legii nr.9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, cu particularitățile impuse de prezenta reglementare și normele metodologice ce vor fi emise pentru aplicarea ei.

Persoanele îndreptățite la despăgubiri, conform legii, trebuie să depună la comisiile constituite în temeiul art.6 din Legea nr.9/1998, republicată, cererile proprii, însoțite de acte doveditoare autentice sau de declarația autentică a petentului, însoțită de declarațiile a cel puțin doi martori, de asemenea autentificate, în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi. În cazuri excepționale, în situația imposibilității temporare de a procura acte doveditoare, solicitanții vor depune cererea cu acte incomplete sau neînsoțită de acte, cu mențiunea procurării dovezilor în maximum 6 luni de la împlinirea termenului de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În vederea soluționării cererilor depuse de persoanele îndreptățite, comisiile județene, respectiv a municipiului București, constituite în temeiul art.6 din Legea nr.9/1998, republicată, se vor completa, în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, pentru aceste cazuri cu câte un reprezentant și al celorlalte ministere cu atribuții în aplicarea prezentei legi. Reprezentantul Secției Cadrilater a Asociației Române a Victimelor Represiunilor Staliniste (ARVIS) nu participă la soluționarea cererilor depuse de persoanele îndreptățite, potrivit prezentei legi.

Din datele prezentate de Asociația Română a Victimelor Represiunilor Staliniste (ARVIS), rezultă că sfera bunurilor revendicate cuprinde teren arabil (cca. 4400 ha.), livezi (105 ha.), grădini (30 ha.), viță de vie (270 ha.), păduri (124 ha.), case, majoritatea rurale (400).

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947.